

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-III.431.1.8.2019.11

BR/05.06.2019

Handwritten initials

Poznań, 3 czerwca 2019 r.

Rada Powiatu Pleszewskiego

ul. Poznańska 79

63-300 Pleszew

W związku ze stwierdzeniem istotnych uchybień w działalności Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie z siedzibą pod adresem: ul. Osiedlowa 1/2, 63 – 300 Pleszew, zgodnie z art. 197d ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.), przesyłam kserokopię wystąpienia pokontrolnego z 15 maja 2019 r., znak: PS-III.431.1.8.2019.11.

Mając na uwadze stwierdzone istotne uchybienia, w związku z art. 197d ust. 7 ww. ustawy oczekuję, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma, powiadomienia o podjętych czynnościach.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Handwritten signature
Monika Dąbka-Cieśliewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Załącznik:

- kserokopia wystąpienia pokontrolnego z 15 maja 2019 r., znak: PS-III.431.1.8.2019.11.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, ...2019-05-15.....

PS-III.431.1.8.2019.11

Pan

Jerzy Wiśniewski

Dyrektor

Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie

ul. Osiedlowa 1/2

63-300 Pleszew

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), zwanego dalej „rozporządzeniem”, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

- Małgorzata Mielcarska - inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego,
- Jarosław Szymański - inspektor wojewódzki,

działając z upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.126.2019.1 z 2 kwietnia 2019 r. (zał. 1. Upoważnienie), w dniach 3 i 8 kwietnia 2019 r. przeprowadził kontrolę w trybie uproszczonym w Pogotowiu Opiekuńczym w Pleszewie z siedzibą pod adresem: ul. Osiedlowa 1/2, 63-300 Pleszew, który w dalszej części dokumentu określa się w skrócie „Placówką” lub „PO”.

al. Niepodległości 16/ 18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-18-25, fax 61-854-15-44

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Potwierdzam zgodność z oryginałem

2019-05-15
data

podpis

Zakres kontroli obejmował zbadanie realizacji wybranych zadań ww. Placówki wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności, które uzasadniałyby wyłączenie z udziału w wymienionej wyżej kontroli (zał. 2-2a. Oświadczenia kontrolerów z 2 kwietnia 2019 r.).

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano informacje od Dyrektora – Pana Jerzego Wiśniewskiego i pracowników merytorycznych Placówki,
- przeprowadzono analizę indywidualnej dokumentacji wychowanka „A”,
- przeprowadzono rozmowę z wychowankiem „A”,
- przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób zatrudnionych w Placówce.

Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie funkcjonuje na podstawie wydanej przez Wojewodę Wielkopolskiego decyzji z dnia 21 grudnia 2012 r., znak: PS-II.9423.4.44.2012.5., z liczbą miejsc 14.

PODCZAS KONTROLI USTALONO

Placówka funkcjonuje w oparciu o Statut nadany Uchwałą Nr XXXII/218/13 Rady Powiatu w Pleszewie z dnia 30 grudnia 2013 r. (zał. 3. Kserokopia Statutu Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie).

W Placówce obowiązuje Regulamin Organizacyjny nadany Uchwałą Nr CXLI/232/2013 Zarządu Powiatu w Pleszewie z dnia 23 grudnia 2013 r., który określa szczegółową organizację PO, a także specyfikę i zakres sprawowanej opieki nad dziećmi. (zał. 3a. Kserokopia Regulaminu Organizacyjnego Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie).

Dyrektorem Placówki jest Pan Jerzy Wiśniewski, który został zatrudniony w Placówce w 1983 roku. Pan Jerzy Wiśniewski ukończył studia magisterskie na kierunku administracja oraz studia podyplomowe w zakresie pedagogiki szkolnej i opiekuńczo – wychowawczej, a także w zakresie organizacji pomocy społecznej. Dyrektor posiada wymagany ustawowo staż pracy w instytucjach zajmujących się pracą z dziećmi lub rodziną, nie jest i nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest mu zawieszona ani ograniczona, nie

Potwierdzam zgodność z oryginałem

20.01.2019
data

l. J. J. J.
podpis

ponosi obowiązku alimentacyjnego i nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz posiada orzeczenie lekarskie, ważne do grudnia 2020 r., o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku dyrektora i jest zdolny do kierowania Placówką. Powyższe jest **zgodne z art. 97 ust. 3 ww. ustawy (zał. 4-4d. Kserokopie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje Dyrektora Placówki).**

Przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej kwalifikacji zawodowych pedagoga Placówki (Pani M.P.), psychologa (Pani J.M.-D.), pracownika socjalnego (Pani D.O.) i wychowawcy (Pana T.K.) Ustalono, że osoby zatrudnione na ww. stanowiskach, posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane ustawowo oraz dysponują aktualnymi badaniami lekarskimi, nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została im zawieszona ani ograniczona, nie ponoszą obowiązku alimentacyjnego i nie byli skazani prawomocnymi wyrokami za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, co jest **zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 6 oraz ust. 3 ww. ustawy (zał. 5-5b. Kwalifikacje kadry).**

W trakcie kontroli przeanalizowano szczegółowo sytuację wychowanka „A”. Czynności podjęto z powodu informacji przesłanych do tut. Urzędu przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Biuro Rzecznika Praw Dziecka dotyczących funkcjonowania Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie w odniesieniu do sytuacji dziecka „A” (zał. 6-6a. Pisma informujące o sytuacji dziecka „A”).

SYTUACJA WYCHOWANKA „A”

Dziecko „A” zostało umieszczone w pieczy zastępczej postanowieniem Sądu Rejonowego w Krotoszynie z dnia 9 listopada 2018 r. Przesłanką wydania postanowienia było zagrożenie bezdomnością (zał. 7. Kserokopia postanowienia Sądu z 9 listopada 2018 r.). Z uwagi na toczące się postępowanie eksmisyjne w stosunku do chłopca i jego matki – Pani L.W., komornik sądowy już w styczniu 2018 r. wniósł do Sądu o umieszczenie małoletniego w placówce opiekuńczo – wychowawczej w obawie o bezpieczeństwo dziecka, ponieważ Pani L.W. odmawiała wówczas przyjęcia zaproponowanego jej lokalu socjalnego. 12 lipca 2018 r. komornik sądowy przystąpił do przeprowadzenia eksmisji, jednak z uwagi na konieczność zapewnienia odpowiedniego miejsca noclegowego dla matki i dziecka została ona odroczone. Ostatecznie eksmisję przeprowadzono 24 października 2018 r. Tego dnia Pani L.W. ponownie nie zgodziła się przyjąć wskazanego lokalu socjalnego i oddaliła się wraz z synem. W okresie od 24 października do 8 listopada 2018 r. kobieta wraz z dzieckiem spała

Potwierdzam zgodność z oryginałem

3

19.01.2019
data

podpis

w samochodzie lub w innych, nieokreślonych miejscach. Z uwagi na powyższe, 9 listopada 2018 r., Sąd Rejonowy w Krotoszynie w celu zabezpieczenia dobra chłopca podjął decyzję o jego umieszczeniu w rodzinie zastępczej, pełnienie której powierzył babci małoletniego. Dziecko zostało przywiezione do domu babci, jednakże u niej nie zostało, bowiem Pani L.W. chcąc odebrać syna, użyła gazu pieprzowego wobec swojej matki i brata oraz wybiła szybę w jej domu. Na skutek agresywnego zachowania Pani L.W. babcia nie podjęła się opieki nad wnukiem, a przybyli na miejsce pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie (zwany dalej PCPR) postanowili o interwencyjnym umieszczeniu dziecka w Pogotowiu Opiekuńczym w Pleszewie (zał. 8. Kserokopia postanowienia Sądu z 13 listopada 2018 r., zał. 9. Kserokopia skierowania z 14 listopada 2018 r.).

Podczas rozmowy z inspektorami, dziecko „A” z własnej inicjatywy opowiedziało o okolicznościach umieszczenia go w Placówce. Zdaniem chłopca jego matka utraciła dom, ponieważ babcia zdecydowała o przepisaniu domu na kogoś innego. Z tego powodu chłopiec z mamą musieli go opuścić. Po eksmisji zamieszkiwali w hotelach opłacanych ze stypendium, które dziecko „A” otrzymywało ze szkoły za osiągnięcia w nauce. 9 listopada 2018 r. pracownicy PCPR-u zabrali chłopca ze szkoły i bez informowania matki – zawieźli do dziadków. Chłopiec relacjonował inspektorom, że mama dowiedziawszy się o zaistniałej sytuacji przyjechała do babci, aby go zabrać. Dziecko „A” roztrzęsione powiedziało, że wtedy się bało, wszyscy krzyczeli, babcia i wujek mocno go trzymali, nie pozwalali mu się wyrwać i pójść do mamy, a ostatecznie zamknięto go w pokoju. Następnie przyjechały panie z PCPR w Krotoszynie, przy użyciu siły i szarpiąc chłopca zaprowadziły go do samochodu i kazały cyt.: „siedzieć cicho”. Wówczas został przywieziony do PO. Pracownicy PCPR w Krotoszynie, zdaniem chłopca przekazali matce, że odzyska dziecko, jeśli zgodzi się na przyjęcie lokalu socjalnego, co Pani L.W. uczyniła następnego dnia. Chłopiec opowiadając o tych zdarzeniach płakał i powtarzał, że bardzo tęskni za mamą i chce być wreszcie w domu (zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”).

Z opinii sporządzanych przez pracowników Placówki na potrzeby Sądu wynika, że chłopiec na początku swojego pobytu w PO był przerażony, milczący i cichy. Z czasem oswoił się z nowym miejscem i innymi wychowankami, nawiązał relacje z dziećmi. Jednak po informacji, że decyzją Sądu pozostaje w Placówce, jego postawa zmieniła się na nieufną i ostrożną. Zdarzają się sytuacje, w których reaguje nieadekwatnie, buntuje się i odgraża, podkreślając tym samym swoją niechęć do pobytu w PO. W piśmie z 15 stycznia 2019 r. skierowanym przez Placówkę do Sądu napisano: „Zachowania te są często spowodowane tłumieniem własnych emocji, co powoduje kumulację napięcia u chłopca i wpływa negatywnie

Potwierdzam zgodność z oryginałem

09.01.2019
data

J. Bel
podpis

na jego funkcjonowanie społeczne. Chłopiec odpowiada na bezpieczne dla niego pytania dotyczące np. szkoły, zainteresowań. Unika odpowiedzi na pytania o domu i rodzinie. Wychowanek często powtarza, że nie chce być w Placówce, obwinia wszystkich oprócz matki i nie widzi racjonalnego rozwiązania sytuacji. Próby rozmowy na ten temat przyczyniają się do zachowań agresywnych (krzyk, zaciskanie pięści) lub odmowy i wyparcia tych informacji (zamykanie oczu i zatykanie uszu)". Pomimo tego wychowanek potrafi podporządkować się zasadom i regulaminowi Placówki, chętnie angażuje się w zabawy i kontakty z dziećmi (zał. 11. Kserokopia pisma do Sądu z 19 listopada 2018 r., zał. 12. Kserokopia pisma do PCPR w Krotoszynie z 22 lutego 2019 r., zał. 13. Kserokopia pisma do Sądu z 15 stycznia 2019 r.). Chłopiec przekazał inspektorom, że nie ma zaufania do kadry Placówki i nie czuje się w niej dobrze, dlatego nie poszukuje pomocy ze strony specjalistów zatrudnionych w PO (zał. 11. Kserokopia pisma do Sądu z 19 listopada 2018 r., zał. 14. Protokół rozmowy z wychowawcą z 8 kwietnia 2019 r., zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”). Pedagog Placówki przekazała, że systematyczna praca z dzieckiem nie jest prowadzona, choć w piśmie do Sądu z 15 stycznia 2019 r. napisano, że odbyły się liczne rozmowy wychowanka ze specjalistami (zał. 13. Kserokopia pisma do Sądu z 15 stycznia 2019 r., zał. 15. Protokół rozmowy z pedagogiem z 3 kwietnia 2019 r.). Podczas całego pobytu dziecka „A” w Placówce odbyło się jedynie sześć spotkań z psychologiem Placówki, które miały charakter doraźny. W rozmowie z inspektorami psycholog przywołała jedną z rozmów z chłopcem, podczas której wychowanek płakał i krzyczał: „już nie wytrzymuję, lepiej z tym wszystkim skończyć!”. Psycholog jednak nie uznała zachowania chłopca za przełomowe w budowaniu szczerości i poufności relacji, natomiast stwierdziła, że było ono manipulacją, którą chłopiec uzgodnił z matką (zał. 16. Protokół rozmowy z psychologiem z 3 kwietnia 2019 r.). Ponadto żaden specjalista nie poruszał z dzieckiem kwestii dotyczących jego ojca. Uzyskano natomiast informację od pedagoga Placówki, że chłopiec został umówiony na wizytę do zewnętrznego psychoterapeuty pod koniec kwietnia br., ale Pani wątpi w to czy dziecko podejmie współpracę. W opinii pedagoga bowiem jest ono negatywnie nastawiane do specjalistów przez matkę (zał. 15. Protokół rozmowy z pedagogiem z 3 kwietnia 2019 r.). Należy podkreślić, że podczas rozmowy z inspektorami wychowanek otwarcie odpowiadał na zadawane pytania, opowiadał o swoich trudnych doświadczeniach, emocjach i oczekiwaniach. Chłopiec poświęcił na to spotkanie dużo czasu i nie demonstrował złości lub niechęci wobec inspektorów, chociaż byli osobami nieznanymi wcześniej dziecku, co pokazuje jego duży potencjał w obszarze nawiązania relacji terapeutycznej z właściwym specjalistą.

Potwierdzam zgodność z oryginałem

28. 01. 2019
data

5
[podpis]
podpis

W trakcie czynności kontrolnych potwierdzono zapewnianie przez Placówkę potrzeb wychowanka wymienionych w § 18 ust. 1 i ust. 3 ww. rozporządzenia. Chłopiec ma dostęp do odpowiedniego wyżywienia, edukacji i warunków bytowych. (zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”). W sytuacjach choroby dziecko „A” jest konsultowane przez lekarzy specjalistów. W dokumentacji dziecka znajdują się karty informacyjne leczenia oraz notatki służbowe sporządzane po odbytych wizytach lekarskich. (zał. 17. – 17f. Kserokopie kart informacyjnych oraz notatek służbowych dot. leczenia). Dyrektor Placówki został upoważniony przez Sąd do podejmowania decyzji w sprawach dotyczących leczenia chłopca, Pani L.W. nie wyraziła zgody na udzielenie takiego pełnomocnictwa (zał. 18. Kserokopia postanowienia Sądu z 19 listopada 2019 r.). Matka dziecka towarzyszy synowi podczas każdej wizyty lekarskiej. Wychowanek powiedział, że tylko przy mamie czuje się bezpiecznie, dlatego potrzebuje jej obecności w sytuacjach związanych z leczeniem. Chłopiec odmówił wyjazdu do optyka, gdyż miał tam jechać bez matki, pod opieką pracownika Placówki i z tego powodu nie został przebadany w kierunku wady wzroku i korekcji okularowej (zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”). 23 listopada 2018 r. chłopiec skarżył się na ból głowy i złe samopoczucie. Po podaniu leków przez pielęgniarkę Placówki stan wychowanka się poprawił, jednak z uwagi na zgłoszenie dokonane przez Panią L.W., w Placówce pojawił się patrol Policji. Matka chłopca zgłosiła, że jej syn może cierpieć na zapalenie opon mózgowych, dlatego pracownicy PO zostali zobowiązani przez Policję do skonsultowania dziecka z lekarzem. Podejrzenie choroby zasugerowanej przez Panią L.W. nie potwierdziło się, stwierdzono u wychowanka lekkie przeziębienie (zał. 19. Kserokopia pisma do Sądu z 10 grudnia 2018 r.). Podczas wizyty u chirurga 5 grudnia 2018 r. Pani L.W. oskarżała pracowników PO o bezprawne zabranie dziecka i zaniedbanie stanu zdrowia chłopca (zał. 19. Kserokopia pisma do Sądu z 10 grudnia 2018 r.). Od 31 stycznia do 4 lutego 2019 r. chłopiec przebywał na Oddziale Chirurgii i Transplantologii Dziecięcej Szpitala w Kaliszu. Matka dziecka towarzyszyła mu na oddziale przez cały okres hospitalizacji. W dniu wypisu Pani L.W. nie chciała oddać dziecka pod opiekę pracownika Placówki, który po niego przyjechał. Poproszono ordynatora oddziału o pomoc, jednak Pani L.W. nie zmieniała swojej decyzji tłumacząc, że zabiera syna do domu, gdyż nie ma odebranych praw rodzicielskich. Ostatecznie uniemożliwiono matce wyjście z dzieckiem z oddziału i została wezwana Policja. Pomimo rozmów prowadzonych przez policjantów Pani L.W. nadal stawiała opór, więc policjanci doprowadzili chłopca do samochodu i odwieziono go do Placówki (zał. 17d. Kserokopia notatki służbowej).

W odniesieniu do sytuacji edukacyjnej chłopca ustalono, że obecnie jest on uczniem klasy VI Szkoły Podstawowej nr 2 w Pleszewie. Pracownicy Placówki, z którymi przeprowadzono

Potwierdzam zgodność z oryginałem

20.01.2019
data

podpis

rozmowy podkreślali, że wychowanek jest dzieckiem uzdolnionym, inteligentnym i bardzo dobrze rozwiniętym poznawczo. Chłopiec lubi spędzać wolny czas na czytaniu książek, interesuje się historią i przyrodą, gra w szachy i uczęszcza na zajęcia dodatkowe z robotyki. W poprzedniej szkole otrzymywał stypendium naukowe, brał udział w konkursach, aktywnie uczestniczył w kołach zainteresowań – czego brakuje mu w obecnej szkole. Chłopiec stwierdził, że chciałby również kontynuować grę na pianinie, której uczył się w ognisku muzycznym w Krotoszynie. Matka dziecka aktywnie monitoruje sytuację edukacyjną syna, często przyjeżdża do szkoły i rozmawia z wychowawcą (zał. 12. Kserokopia pisma do PCPR w Krotoszynie z 22 lutego 2019 r., zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”, zał. 20. Protokół rozmowy z Dyrektorem Placówki z 8 kwietnia 2019 r., zał. 14. Protokół rozmowy z wychowawcą z 8 kwietnia 2019 r., zał. 15. Protokół rozmowy z pedagogiem z 3 kwietnia 2019).

Wychowanek jest odwiedzany w Placówce przede wszystkim przez mamę. Gdy chłopiec został umieszczony w PO matka zapytała Dyrektora Placówki czy może zamieszkać wraz z synem (zał. 20. Protokół rozmowy z Dyrektorem Placówki z 8 kwietnia 2019 r.). Pani L.W. systematycznie odwiedza dziecko, przywozi mu jedzenie, pieniądze. Do 11 lutego 2019 r. wizyty matki odbywały się w pokoju wychowanka, jednak podjęto decyzję o ich ograniczeniu z uwagi na zachowanie Pani. Tego dnia Pani L.W. w obecności innych dzieci powiedziała o wychowawcy: „jest zmienny, co on sobie myśli, ciągle go nie ma, nie może na niego patrzeć, on ją jeszcze popamięta, pieniądze powinny być w sejfie, ona robi z tym porządek”. Ponadto matka chłopca skomentowała fakt, że dzieci sprzątają w Placówce i pomagają malować pokoje słowami: „to niedorzeczne, jak można, przecież to są dzieci” (zał. 21. Kserokopia notatki służbowej). Z uwagi na powyższe uznano, że zachowanie matki chłopca zaburza funkcjonowanie Placówki i zdecydowano, że odwiedziny będą się odbywać w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 14.00 – 16.00, w oddzielnym pokoju, w obecności pracownika PO. Pani L.W. zwykle zabiera syna poza Placówkę (zał. 12. Kserokopia pisma do PCPR w Krotoszynie z 22 lutego 2019 r.). W rozmowie z inspektorami wychowanek stwierdził, że tylko w taki sposób może spędzić spokojnie czas z mamą. Chłopiec był zawiedziony i rozżalony, że kontakt z mamą został mu ograniczony tym bardziej, że widzi rodziców innych podopiecznych PO, którzy spędzają ze swoimi rodzicami więcej czasu, aniżeli on. Chłopiec ma możliwość telefonowania do mamy do godziny 20.00., z czego korzysta (zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”). Dwukrotnie odwiedzili dziecko w Placówce jego dziadkowie. Pani L.W. od lat pozostaje w konflikcie ze swoimi rodzicami, tak więc również chłopiec nie wyraża chęci na spotkania z dziadkami mając w pamięci sytuację,

Potwierdzam zgodność z oryginałem

19.01.2019
data

7
F. Hol
podpis

jaka rozegrała się w domu dziadków w dniu jego przyjęcia do Placówki. Wychowanek natomiast powiedział, że bliska jest mu kuzynka mamy, którą odwiedzał. Ciocia – z relacji dziecka – wyraziła chęć sprawowania opieki zastępczej nad chłopcem, jednak nie podjęła się tego zadania z powodu obawy przed konfliktem z dziadkami chłopca (zał. 13. Kserokopia pisma do Sądu z 15 stycznia 2019 r., zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”). Wychowanek podczas całego pobytu w Placówce był jednokrotnie urlopowany do domu matki, w okresie ferii zimowych. Wyjeżdżając do domu zabrał wszystkie swoje rzeczy wierząc, że być może już nie wróci do Placówki. Z urlopowania chłopiec przyjechał w wyznaczonym terminie, w pozytywnym nastroju, jednak unikał rozmów na temat domu z wychowawcami (zał. 22. Kserokopia pisma do Sądu z 14 lutego 2019 r.).

Podczas kontroli przeprowadzono rozmowy z Dyrektorem oraz pracownikami zatrudnionymi w Placówce a także przeanalizowano zgromadzoną dokumentację pod względem współpracy PO z matką dziecka i działań podejmowanych przez PO na rzecz powrotu chłopca do domu. Placówka zatrudnia pracownika socjalnego - Panią D.O. Z zakresu obowiązków ww. pracownika wynika, że w szczególności do jej zadań należy rozpoznawanie sytuacji rodzinnej wychowanków poprzez: wywiady w domach rodzinnych wychowanków, podejmowanie działań z rodzicami w celu odbudowania i zacieśniania więzi między wychowankami i ich rodzicami oraz poprzez przygotowanie warunków powrotu dziecka do swojej rodziny (zał. 23. Kserokopia Zakresu obowiązków Pani D.O.). Podczas kontroli ustalono, że żadne z tych działań nie było podejmowane przez Panią D.O. wobec sytuacji małoletniego. Chłopiec w Placówce przebywa od 9 listopada 2018 r., jednakże do dnia kontroli pracownik socjalny nie zrealizował żadnych z ww. zadań. W rozmowie z inspektorami pracownik socjalny podała, że w tym roku (2019) nie odbyła się żadna wizyta środowiskowa (dla żadnego z wychowanków PO). Przed wnioskiem o urlopowanie chłopca do matki, który złożyło PO, nie sprawdzono warunków mieszkaniowych matki. Pracownik socjalny nie posiada nadal aktualnych informacji o funkcjonowaniu matki chłopca w środowisku oraz warunkach bytowych Pani L.W. Na posiedzenia Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka nie zaproszono przedstawiciela Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie (zwany dalej MGOPS), który podjął się bezpośredniej współpracy z matką chłopca i jest z nią w stałym kontakcie. Ograniczono się jedynie do zaproszenia przedstawicieli PCPR w Krotoszynie (zał. 24. Protokół rozmowy z pracownikiem socjalnym z 3 kwietnia 2019 r.). Zgodnie z art. 100 ust. 1 ww. ustawy praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie

Potwierdzam zgodność z oryginałem

29. 01. 2019 18
data podpis

został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W związku z powyższym inspektorzy zarekomendowali, aby przy kolejnym najbliższym posiedzeniu Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka zaproszono również pracowników MGOPS w Krotoszynie, stosując się do zapisów art. 137 ust. 2 ww. ustawy.

Pedagog przekazała, że w Placówce „nie pracuje się z mamą chłopca w regularny i systematyczny sposób, głównie są to rozmowy podczas jej wizyt i np. spotkań u lekarzy” (zał. 15. Protokół rozmowy z pedagogiem z 3 kwietnia 2019 r.). Zgodnie z zakresem obowiązków również psycholog i pedagog są zobowiązani do współpracy z rodzicami, w szczególności poprzez: „odwiedziny w domach, podejmowanie działań z rodzicami w celu odbudowania i zacieśniania więzi między nimi a dziećmi, prowadzenie indywidualnych porad dla rodziców, zapewnienie w tygodniowym rozkładzie zajęć możliwości kontaktowania się z rodzicami” (zał. 25. Kserokopia Zakresu obowiązków Pani M.P.). Podczas spotkania pracowników PO z pracownikami PCPR w Krotoszynie, które odbyło się 4 grudnia 2018 r. w celu omówienia sytuacji dziecka, pracownicy PCPR przedstawili Panią L.W. jako: „osobę konfliktową, agresywną i bardzo roszczeniową” (zał. 26. Kserokopia Notatki służbowej z 4 grudnia 2018 r.). Według opinii Placówki skierowanej do PCPR w Krotoszynie „działania matki są zamierzone i zaplanowane i mają na celu budowanie w jej mniemaniu własnego wizerunku <opiekunecznej matki>, a niestety nie zawsze są one zgodne z dobrem dziecka” (zał. 12. Kserokopia pisma do PCPR w Krotoszynie z 22 lutego 2019 r.). W analizowanej przez inspektorów dokumentacji brak jest jednakże wpisów świadczących o tym, że czyniono starania na rzecz podjęcia współpracy z matką chłopca. Nie miało miejsca żadne spotkanie, podczas którego ustalono by zasady wzajemnego kontaktu i obustronne oczekiwania. Pracownicy, z którymi przeprowadzono rozmowy nie potrafili powiedzieć jakie warunki powinna spełnić Pani L.W., aby odzyskać dziecko. Jedynie psycholog Placówki stwierdziła, że Pani L.W. potrzebuje wsparcia, ale nie określiła, co przez to wsparcie rozumie i kto miałby go udzielić (zał. 16. Protokół rozmowy z psychologiem z 3 kwietnia 2019 r.).

28 lutego 2019 r. zapadło postanowienie Sądu o umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego „SOS” w Kraśniku, oddalonej ok. 400 km od obecnego miejsca pobytu chłopca (zał. 27. Kserokopia postanowienia Sądu z 28 lutego 2019 r.). Na skutek złożonego przez matkę zażalenia uchylono ww. postanowienie i przedłużono pobyt chłopca w PO (zał. 27. Kserokopia postanowienia Sądu z 15 marca 2019 r.). Podczas rozmowy chłopiec przekazał, że 6 maja 2019 r. odbędzie się kolejna rozprawa, ponieważ prawdopodobnie trafi on do Placówki w Górze (zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”). Żaden pracownik, z którymi przeprowadzono rozmowy nie chciał odnieść się do ww.

Potwierdzam zgodność z oryginałem

29.01.2019
data

9
K. Jeliński
podpis

informacji. Pomimo tego, że Placówka w Kraśniku jest bardzo oddalona od Krotoszyna (ok. 400 km) i odległość ta uniemożliwiłaby chłopcu kontakt z mamą – Dyrektor PO nie zareagował na wydane postanowienie. W ww. postanowieniu uzasadniono wskazanie „SOS” w Kraśniku *brakiem wolnych miejsc w placówkach opiekuńczych w województwie wielkopolskim*, co nie jest zgodne z prawdą. W okresie od listopada 2018 r. do marca 2019 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie województwa wielkopolskiego pozostawało ponad 100 wolnych miejsc w każdym miesiącu, a ich rejestry są powszechnie dostępne na stronie internetowej *tut. Urzędu*. Dyrektor Placówki stwierdził, że wykonują oni polecenia sądu i nie zamierzają podejmować sami żadnych działań związanych z miejscem pobytu dziecka. Jednocześnie Dyrektor uważa, że *„pobyt chłopca u mamy nie spełnia standardów bezpieczeństwa”* (zał. 20. Protokół rozmowy z Dyrektorem Placówki z 8 kwietnia 2019 r.).

Pani L.W. podejmuje działania mające na celu powrót dziecka do domu. Wraz z przyjęciem lokalu socjalnego ustala, w jej ocenie, przesłanką uzasadniającą pobyt syna w PO. Prawdopodobnie Pani L.W. nie rozumie powodu, dla którego chłopiec nadal przebywa w Placówce, dlatego poszukuje pomocy w innych instytucjach pisząc skargi i prośby o powrót syna. Chłopiec również zdecydował się zadzwonić do Biura Rzecznika Praw Dziecka, aby zapobiec w ten sposób oddzieleniu od mamy poprzez umieszczenie w Placówce w Kraśniku (zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”). Niestety, pracownicy PO nie wspierają matki wychowanka w staraniach na rzecz powrotu dziecka do domu, nie wskazują konstruktywnych rozwiązań, nie świadczą poradnictwa w tym zakresie. W żadnych dokumentach, do prowadzenia których Placówka jest zobowiązana i w pismach kierowanych do Sądu lub PCPR w Krotoszynie nie zawarto informacji o rozpoznaniu mocnych stron i potencjału Pani L.W. w kierunku sprawowania bezpośredniej opieki nad synem. Tylko wychowawca prowadzący chłopca wyraża jasne stanowisko, że chłopiec powinien wrócić pod opiekę matki (zał. 14. Protokół rozmowy z wychowawcą z 8 kwietnia 2019 r.). Trudności we współpracy z Panią L.W. pracownicy Placówki utożsamiają z brakiem możliwości powrotu dziecka do domu pomimo, że nie rozpoznano sytuacji środowiskowej Pani L.W. i nie wyczerpano możliwości, jakie daje nawiązanie relacji z matką przez specjalistów Placówki. Zaniechanie ww. działań stoi w sprzeczności ze stanowiskiem Placówki, zawartym w piśmie do Sądu, w którym napisano: *„W pracy z rodziną dziecka dążymy do powrotu dziecka pod opiekę matki. Pani W. jest jedyną ważną osobą dorosłą w życiu chłopca”* (zał. 19. Kserokopia pisma do Sądu z 10 grudnia 2018 r.) i jest niezgodne z art. 93 ust. 4 pkt 4 ww. ustawy.

Potwierdzam zgodność z oryginałem

29.05.2019
data

10
podpis

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie na prośbę tut. Urzędu przedłożył opinię na temat funkcjonowania Pani L.W. w miejscu zamieszkania. W sporządzonej opinii napisano, że współpraca z Panią L.W. układa się poprawnie, rodzina monitorowana jest przez pracownika socjalnego, który świadczy pomoc w postaci pracy socjalnej. W piśmie zawarto, że Pani L.W. przyjmując lokal socjalny spełniła główną przesłankę do odzyskania syna. Mieszkanie jest przygotowane na powrót dziecka, więc Ośrodek nie widzi przeciwwskazań do powrotu dziecka do rodziny (zał. 28. Pismo z MGOPS w Krotoszynie z 5 kwietnia 2019 r.).

10 kwietnia 2019 r. odbyło się posiedzenie Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. Zgodnie z sugestiami inspektorów, na posiedzenie zaproszono przedstawicieli Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie (po raz pierwszy). Ponadto zaproponowano Pani L.W. podpisanie kontraktu. W informacji z przebiegu ww. posiedzenia napisano, że kontrakt opracowali specjaliści Placówki wraz z wychowawcą chłopca. Został on odczytany przez pedagoga w obecności wszystkich zebranych osób i nazwany pismem z zadaniami. Pani L.W. napisała pod treścią „nie zgadzam się z treścią kontraktu” i złożyła swój podpis. Przez całe posiedzenie Pani zarzucała pracownikom Placówki, że sytuacja w jakiej się znajduje jest z ich winy, ponieważ to PO odebrało jej syna. Matka dziecka stwierdziła, że pracownicy Placówki kłamią i robią wszystko, aby przedłużyć pobyt chłopca w PO (zał. 29. Skan Informacji przebiegu posiedzenia Zespołu z 16 kwietnia 2019 r.).

Głównymi problemami, które przeszkadzają w powrocie dziecka do domu określono:

- brak dialogu i współpracy ze strony rodzica z pracownikami Placówki,
- negatywne nastawienie rodzica wobec Placówki,
- negacja matki wobec działań zdrowotnych podejmowanych przez Placówkę,
- nie złożenie wniosku do SR w Krotoszynie o urlopowanie syna na Święta Wielkanocne.

W kontrakcie wyznaczono zadania do realizacji dla Pani L.W. oraz zadania dla Placówki.

Nadto wezwano matkę do: „Zachowania podczas wizyt spokoju, niestosowania gróźb, agresji słownej wobec pracowników Placówki. Niestwarzania sytuacji do interwencji policji.”

Na końcu dokumentu zawarto informację: „Podpisanie i realizowanie ww. zadań będzie podstawą do pozytywnego wnioskowania o powrót dziecka pod opiekę rodzica. Nie realizowanie lub odmowa podpisania kontraktu wskazuje na brak woli współpracy ze strony rodzica i obciąży go odpowiedzialnością za brak pozytywnej zmiany sytuacji dziecka” (zał. 30. Skan Kontraktu wspomagającego współpracę).

Dnia 12 kwietnia 2019 r. przesłano wniosek do Sądu wskazujący na konieczność dalszego pobytu chłopca w PO, jednakże nie wskazano zasadności podjętej decyzji, co jest **niezgodnie**

Potwierdzam zgodność z oryginałem

11

20.05.2019 .....
data ..... podpis

z art. 138 ust. 2 ww. ustawy. Poinformowano w ww. piśmie, że Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka uznał za główny cel pracy z dzieckiem powrót wychowanka do domu rodzinnego (zał. 31. Skan Pisma do Sądu z 12 kwietnia 2019 r.).

DOKUMENTACJA

W trakcie kontroli dokonano analizy dokumentacji prowadzonej w Placówce dla wychowanka „A”.

Diagnoza psychofizyczna została sporządzona przez pracownika socjalnego, psychologa oraz pedagoga zatrudnionych w Placówce (widnieją podpisy sporządzających), co jest niezgodne z § 14 ust. 2 ww. rozporządzenia, ponieważ do sporządzania diagnozy psychofizycznej dziecka jest uprawniony jedynie psycholog lub pedagog. Brak jest daty sporządzenia ww. dokumentu, zapisano jedynie datę przyjęcia chłopca do Placówki. Brak daty sporządzenia dokumentu uniemożliwia weryfikację zachowania terminu jego wydania, co jest niezgodne z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia. W dokumencie wyszczególniono dwa obszary: I. Przyczyny kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka oraz II. Analiza mocnych stron dziecka i jego potrzeb, relacji z najbliższym otoczeniem oraz rozwoju dziecka (zał. 32. Kserokopia Diagnozy psychofizycznej). Diagnoza psychofizyczna chłopca wprawdzie zawiera obszary wymienione w § 14 ust. 3 ww. rozporządzenia, jednakże opisanie ich w jednym punkcie zmniejszało przejrzystość i utrudniało sformułowanie wniosków odzwierciedlających wszystkie obszary do pracy. Diagnoza powinna zawierać analizę: 1) mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym; 2) przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka; 3) relacji dziecka z jego najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka; 4) rozwoju dziecka. Prawidłowo sporządzona diagnoza powinna ujmować różne płaszczyzny funkcjonowania rodziny, określać potencjał, jaki Pani L.W. może wykorzystać, aby przezwyciężyć sytuację kryzysową. W analizie środowiska rodzinnego należy wskazać mocne strony poszczególnych członków rodziny tak, aby móc oprzeć się na elementach pozytywnych, a nie destrukcyjnych. Na podstawie diagnozy opracowuje się plan pracy z dzieckiem i jego rodziną. Tak więc głównym celem pracy kadry Placówki, w szczególności wychowawcy i pracownika socjalnego, powinno być wyposażenie matki chłopca w wiedzę i umiejętności wychowawcze oraz pomoc w wydzwignięciu się z kryzysu i w ponownym przyjęciu dziecka do rodziny.

Do ww. dokumentu dołączono osobny dokument zatytułowany: *Wskazania do pracy z dzieckiem i rodziną dziecka po dokonaniu diagnozy*, co jest niezgodne z § 14 ust. 4 ww.

Potwierdzam zgodność z oryginałem

29.05.2019 .....
data podpis

rozporządzenia, który stanowi, że poniżej opisane tematy są częścią składową diagnozy psychofizycznej. Wskazania podzielono na 5 tematów: *Wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, Wskazania dotyczące programu terapeutycznego, Wskazania dotyczące pracy z rodziną dziecka, Wskazania dotyczące przygotowania dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, Przygotowanie dziecka do usamodzielnienia.* W obszarze dotyczącym pracy z rodziną dziecka zapisano:

- Umożliwić dziecku kontakt z mamą, urlopować do domu za zgodą sądu,
- Uregulować na terenie placówki kontakty mamy z dzieckiem,
- Umożliwić dziecku kontakt z dziadkami,
- Współpracować z PCPR Krotoszyn w celu monitorowania sytuacji rodzinnej chłopca,
- Zachęcać panią L.W. do indywidualnego kontaktu ze specjalistami placówki (zał. 32a. Kserokopia Wskazań do pracy z dzieckiem i rodziną dziecka po dokonaniu diagnozy).

Placówka prowadzi dla chłopca plan pomocy dziecku, którego celem nadrzędnym jest: „powrót do matki do domu”. Wyszczególniono też cele długoterminowe, tj.: „wzmacnianie więzi emocjonalnej z matką i rodziną”, „nadzór nad realizacją obowiązku szkolnego” oraz cele krótkoterminowe: „Doposażenie w odzież, buty”, „Przestrzeganie Regulaminu Wewnętrzny Placówki” (zał. 33. Kserokopia Planu Pomocy Dziecku). Ww. dokument powinien zostać opracowany niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy, jednak brak daty jego sporządzenia i okresu jego obowiązywania, powoduje niemożność oceny prawidłowości i terminowości sporządzenia planu, co jest niezgodne z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia. Nie wskazano również osób wyznaczonych do realizacji poszczególnych celów, bądź osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie oraz nie widnieją na nim żadne podpisy, co jest niezgodne z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia. W planie pomocy dziecku nie uwzględniono zdania dziecka, co jest niezgodne z § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia. W trakcie czynności kontrolnych zwrócono uwagę na potrzebę definiowania celów pracy opiekuńczo-wychowawczej w taki sposób, aby nie tylko ukazywały zakładany efekt pracy z dzieckiem, ale również jasno określały środki i konkretne działania prowadzące do realizacji celu. W dokumencie nie ma danych o realizacji zaplanowanych działań i o zakładanych terminach ich zakończenia, co jest niezgodne z § 15 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia. Analiza treści planu pomocy dziecku wykazała, że nie zdefiniowano w nim wszystkich potrzeb dziecka, a niektóre zapisy (np. „angażowanie w prace na rzecz placówki – dbanie o wygląd pokoju”, „stały nadzór nad zdrowiem dziecka”) nie dotyczą tych potrzeb. Plan został sporządzony w sposób lakoniczny i niejasny, dlatego nie jest możliwe zweryfikowanie czy przy jego

Potwierdzam zgodność z oryginałem

13

20.05.2019
data

J. Bell
podpis

opracowywaniu uwzględniono konieczność dokonania analizy procesu zmian rozwoju dziecka, jego potrzeb, środowiska, z którego pochodzi, wpływu sytuacji kryzysowej, co jest **niezgodne z § 15 ust. 4 pkt 3 ww. rozporządzenia**. W związku z dynamiczną sytuacją chłopca plan pomocy dziecku winien być modyfikowany w zależności od zmiany tej sytuacji, zgodnie § 15 ust. 5 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Dla wychowanka prowadzona jest karta pobytu dziecka z uwzględnieniem obszarów wymienionych w § 17 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia. Jednakże nie jest ona uzupełniana co dwa tygodnie, co jest **niezgodne z § 17 ust. 4 pkt 1 ww. rozporządzenia**. Karta pobytu dziecka nie zawiera żadnych wpisów w obszarze: *Informacje o szczególnych potrzebach dziecka i znaczących dla dziecka wydarzeniach*, co jest **niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia** (zał. 34. Kserokopia Karty pobytu dziecka).

Podczas kontroli ustalono, że w Placówce nie prowadzi się w prawidłowy sposób kart udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga. Pedagog przedłożył dokument o nazwie: „Karta udziału dziecka w zajęciach”, jednak zawierał on tylko jeden wpis mówiący o uczestnictwie chłopca w zajęciach grupowych z robotyki (prowadzonych poza Placówką). Dokument opatrzony był jedynie parafką, bez wskazania imienia i nazwiska pracownika dokonującego wpisu. Zatem jego zawartość merytoryczna jest **niezgodna z § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia** (zał. 35. Kserokopia Karty udziału dziecka w zajęciach).

W pierwszym dniu kontroli stwierdzono, że psycholog Placówki nie prowadził kart udziału w prowadzonych zajęciach. Podczas rozmowy z inspektorami psycholog Placówki dysponował jedynie luźną kartką z wynotowanymi spotkaniami z chłopcem twierdząc, że nie prowadzi kart udziału w zajęciach. W związku z powyższym omówiono sposób i zasadność prowadzenia dokumentacji przez psychologa. W kolejnym dniu kontroli Placówki dostarczono inspektorom wyżej opisaną „Kartę udziału dziecka w zajęciach”, do której dopisano informacje nt. rozmów przeprowadzonych z dzieckiem, bez dokonania podpisu osoby pod wpisami (zał. 35a. Kserokopia Karty udziału dziecka w zajęciach). Zatem w Placówce nie prowadzi się kart udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, co jest **niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia**.

W Placówce funkcjonuje dokument pod nazwą: „Arkusze obserwacji psychologicznych i pedagogicznych wychowanka” prowadzony wspólnie przez psychologa i pedagoga Placówki,

Potwierdzam zgodność z oryginałem

20. 01. 2019
data

J. Bielecki
podpis

jednak nie zawiera on badań, co jest niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia. Ponadto w przedłożonym dokumencie odnotowano również np. wizyty chłopca u lekarza, wizyty matki dziecka i inne sytuacje, nie stanowiące obserwacji lub badań wychowanka, a są jedynie rejestrem zdarzeń, które powinny znaleźć się w karcie pobytu dziecka (zał. 36. Arkusz obserwacji psychologicznych i pedagogicznych wychowanka).

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Placówka dwukrotnie dokonała okresowej oceny sytuacji małoletniego: 13 grudnia 2018 r. oraz 10 kwietnia 2019 r. W obu posiedzeniach Zespołu brała udział matka chłopca. W Protokole nr 34/18 brakuje podpisu psychologa Placówki, widnieją także podpisy osób niewymienionych w składzie (zał. 37 – 37a. Kserokopie Protokołów z posiedzeń Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka). Analiza treści protokołów z posiedzeń wykazała, że nie dokonano oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny, która z istoty samego faktu pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest fundamentalna, co jest niezgodne z art. 136 pkt 6 ww. ustawy. Zatem wniosek Zespołu co do zasadności dalszego pobytu wychowanka w Placówce nie został sformułowany w oparciu o pełne dane, co może wprowadzać Sąd w błąd w kwestii zasadności dalszego pobytu chłopca w PO, co jest niezgodne z art. 138 ust. 2 ww. ustawy.

Uwagi i wnioski

Na podstawie analizy sytuacji wychowanka „A” stwierdzono, że Placówka nie podejmuje wystarczających działań zmierzających do powrotu dziecka do środowiska rodzinnego zwłaszcza, że główna przesłanka umieszczenia chłopca w pieczy zastępczej jaką było zagrożenie bezdomnością, ustała. Matka chłopca zdecydowała się bowiem przyjąć lokal socjalny. Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że współpraca z Panią L.W. nie układa się pomyślnie. W wypowiedziach pracowników Placówki oraz w dokumentacji matkę dziecka określa się jako osobę niestabilną emocjonalnie, zachowującą się nieracjonalnie, nastawiającą negatywnie chłopca do instytucji i PO (zał. 38. Kserokopia pisma do PCPR w Krotoszynie z 19 listopada 2018 r., zał. 39. Kserokopia pisma do Dyrektora Gabinetu Rzecznika Praw Dziecka z 27 grudnia 2018 r., zał. 15. Protokół rozmowy z pedagogiem z 3 kwietnia 2019 r.). Jednocześnie brak jest udokumentowanych informacji, które pokazywałyby próby nawiązania relacji z Panią L.W. przez pracowników Placówki oraz współdziałanie na rzecz odzyskania przez nią dziecka. Dopiero po sugestii inspektorów, po upływie kilku miesięcy, zdecydowano się zaproponować matce chłopca kontrakt wspomagający. Analiza kontraktu i okoliczności jego zawarcia wskazują jednak, że nie

Potwierdzam zgodność z oryginałem

15
20.01.2019 data
J. Kobiłko podpis

zachowano podstawowej zasady jego zawierania, czyli pełnego i świadomego uczestnictwa obu stron. W optymalnej sytuacji strony kontraktu umawiają się na warunki przyszłej współpracy i określają punkty wzajemnych zobowiązań. W przypadku Placówki – kontrakt został narzucony Pani L.W. przez specjalistów, a jego publiczne odczytanie stoi w sprzeczności z charakterem kontraktu, który ma za zadanie zapewnić wszystkim poczucie bezpieczeństwa w trakcie wspólnej pracy. Podczas jego uzgadniania powinno się podkreślać współodpowiedzialność i świadomość dokonywanych wyborów oraz decyzji, co nie miało miejsca w odniesieniu do Pani L.W. Sformułowane przez PO problemy uniemożliwiające powrót dziecka do domu (zał. 30. Skan Kontraktu wspomagającego współpracę) koncentrują się na płaszczyźnie Placówka – Pani L.W. co sugeruje, że chłopiec znajduje się nadal w pieczy zastępczej jedynie dlatego, że matka nie współpracuje z pracownikami Placówki. W zgromadzonej dokumentacji nie znajdują się informacje o żadnych zaniedbaniach ze strony matki w stosunku do syna i niewłaściwym sprawowaniu przez nią opieki nad dzieckiem przed jego umieszczeniem w pieczy zastępczej lub podczas urlopowania w czasie ferii zimowych. Chłopiec bardzo dobrze radzi sobie z nauką (otrzymywał stypendium), posiada szeroko rozwinięte zainteresowania, lubi czytać – co wskazuje na umiejętne wspieranie rozwoju i zaspokajanie potrzeb dziecka przez matkę. Z tego powodu nasuwają się poważne wątpliwości dotyczące działań podejmowanych przez Placówkę w sprawie wychowanka, które wydają się koncentrować na ocenianiu zachowania matki wobec pracowników PO, podkreślanie negatywnego nastawienia Pani L.W. do szeroko rozumianych instytucji, a nie na pomocy matce w dążeniu do odzyskania syna. Końcowy zapis kontraktu mówiący o „*obciążeniu (matki) odpowiedzialnością za brak pozytywnej zmiany sytuacji dziecka*” jest niedopuszczalny i zamyka możliwość nawiązania rzeczywistej współpracy pomiędzy Placówką a Panią L.W., do której Placówka jest zobligowana przepisem art. 96 ww. ustawy. Prawidłowo zawarty kontrakt z jasno określonymi celami pomaga uruchamiać skuteczność oraz sprawczość stron, a z tego potencjału Placówka nie skorzystała.

Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że utrata domu, eksmisja i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej są doświadczeniami generującymi silny stres u matki wychowanka, potęgowany niemożnością odzyskania dziecka. Mimo tego, pracownicy PO nie udzielali adekwatnego wsparcia Pani L.W. i nie zorganizowali współpracy w konstruktywny sposób, co powinno mieć miejsce od początku pobytu chłopca w Placówce. Podczas wizyt Pani L.W. w Placówce, pracownicy jako specjaliści powinni podejmować próby rozmów z matką, a wszystkie zasady i warunki współpracy powinny zostać omówione i wynegocjowane razem z matką chłopca. Praca z rodziną wymaga przełamania wielu

Potwierdzam zgodność z oryginałem

20.01.2019
data

l. 16
podpis

uprzedzeń, pokonania bariery niechęci ze strony rodziny i nierzadko jej negatywnego nastawienia do placówki opiekuńczo – wychowawczej, dlatego nie należy narzucać Pani L.W. gotowych rozwiązań, ale wspierać ją w podejmowaniu decyzji, bądź dążyć do wspólnego wypracowania planu działań. Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że Placówka nie podejmuje prawidłowej współpracy z rodziną dziecka, co jest niezgodne z art. 96 ww. ustawy.

Jednocześnie należy zauważyć, że kadra Placówki nie podjęła również wystarczających starań w kierunku współpracy z dzieckiem „A”. Wielomiesięczny stres i niepewność związana z możliwością powrotu do domu powoduje u chłopca wysokie napięcie i trudności z poradzeniem sobie z zaistniałą sytuacją, zatem Placówka nie zaspokaja w wystarczającym zakresie niezbędnych potrzeb chłopca, w szczególności emocjonalnych i rozwojowych, co jest niezgodne z art. 93 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy. Niepokojem napawa fakt, że żaden specjalista pracujący w PO nie nawiązał bliższej relacji z dzieckiem, zasłaniając się jego niechęcią do spotkań (czego inspektorzy podczas rozmowy z chłopcem nie potwierdzili) i wpływem matki w tym względzie. Rozmowy z chłopcem są okazjonalne, nie mają cyklicznego charakteru. W związku z powyższym to matka pozostaje dla chłopca jedyną ważną i bliską osobą, której może zaufać.

Istotnym elementem pracy, której celem ma być powrót wychowanka do środowiska rodzinnego jest pozyskiwanie aktualnych informacji i stały kontakt z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krotoszynie, który na bieżąco monitoruje sytuację bytową i życiową Pani L.W. Jest to działanie tym bardziej istotne, że pracownik socjalny zatrudniony w PO nie wykazał się podejmowaniem działań w tym obszarze. Matka chłopca nie wyraziła co prawda zgody na zaangażowanie asystenta rodziny, jednak pozostaje we współpracy z rejonowym pracownikiem socjalnym, który może również spełniać rolę osoby wspierającej Panią L.W. w działaniach skoncentrowanych na odzyskanie chłopca. Pomimo, że wychowanek „A” pozostaje w Placówce od listopada 2018 r., dopiero na wyraźną prośbę inspektorów zaproszono na posiedzenie Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka pracowników socjalnych MGOPS Krotoszyn. Postawa pracowników Placówki, którzy sprzeciwiają się powrotowi chłopca do domu, przy jednoczesnym braku wiedzy i rozpoznania w kwestii radzenia sobie matki dziecka w środowisku i codziennym funkcjonowaniu, budzi wątpliwości co do rzetelności działań podejmowanych przez PO w sprawie wychowanka. Wcześniejszy brak współpracy z pracownikiem socjalnym MGOPS w Krotoszynie był niezgodny z art. 96 ww. ustawy.

Potwierdzam zgodność z oryginałem

20.07.2019
data

podpis

Z uwagi na interwencyjny charakter Placówki, jej celem winno być zdiagnozowanie, zainicjowanie lub intensyfikacja działań naprawczych ukierunkowanych na dziecko „A” i jego matkę. Podjęte działania powinny zmierzać do reintegracji rodziny w oparciu o jej naturalne środowisko, a tym samym przeciwdziałać włączaniu chłopca w system wieloletniej, całodobowej opieki instytucjonalnej. Powrót dziecka do domu matki należy więc rozpatrzyć nie jako ewentualność, ale pierwsze i najbardziej słuszne rozwiązanie, które uchroni chłopca przed możliwymi negatywnymi konsekwencjami emocjonalnymi związanymi z pobytem w pieczy zastępczej i oddzieleniem od mamy. Ta naczelną zasadą wynika z art. 4 pkt 1 i 2 oraz art. 32 ust. 1 ww. ustawy, zakładającej obowiązek dążenia do realizacji prawa dziecka do wychowania w rodzinie i jego powrotu do rodziny, w przypadku, gdy umieszczone jest w środowisku zastępczym. Brak działań Placówki w tym zakresie oznacza **naruszenie ww. przepisów.**

Ocena funkcjonowania Placówki

Biorąc pod uwagę działania stwierdzone podczas kontroli Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie, w zakresie umożliwienia wychowankowi „A” powrotu do środowiska rodzinnego, **działalność Placówki oceniono negatywnie.**

W związku z nieprawidłowościami wydano zalecenia pokontrolne.

- 1. Respektować prawo dziecka do wychowania w rodzinie, a w konsekwencji podejmować wszelkie działania mające na celu powrót dziecka do rodziny, w szczególności niezwłocznie podjąć prawidłową i intensywną współpracę z matką wychowanka, zgodnie z art. 4 pkt 1 i 2 oraz art. 93 ust. 4 pkt 4 ww. ustawy. W przypadku ustalenia, że przesłanki leżące po stronie matki do dalszego pobytu wychowanka w pieczy zastępczej ustały, niezwłocznie wnioskować do właściwego sądu o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dziecka w Placówce, zgodnie z art. 136 pkt 6 i art. 138 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 ww. ustawy.**
- 2. Niezwłocznie uzupełnić datę sporządzenia diagnozy psychofizycznej dziecka, w celu weryfikacji terminowości jej przygotowania, zgodnie z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia. Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci powierzyć psychologowi lub pedagogowi Placówki, zgodnie z § 14 ust. 2 ww. rozporządzenia.**

Potwierdzam zgodność z oryginałem

29.01.2019
data

podpis

Każdorazowo umieszczać datę sporządzenia diagnoz psychofizycznych, a nadto uwzględniać w diagnozach psychofizycznych wskazania określone w § 14 ust. 4 ww. rozporządzenia.

- 3. Niezwłocznie opracować plan pomocy dziecku, zgodnie z § 15 ust. 4 ww. rozporządzenia, a nadto poddać weryfikacji dotychczas sporządzone plany pomocy dla każdego wychowanka. Dodatkowo modyfikować plany pomocy dziecku w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z § 15 ust. 5 ww. rozporządzenia.**
- 4. Uzupelniać karty pobytu dziecka nie rzadziej niż co 2 tygodnie, zgodnie z § 17 ust. 4 pkt 1 ww. rozporządzenia oraz dokonywać wpisów zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia.**
- 5. Dokumentować pracę psychologa i pedagoga poprzez prowadzenie kart udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa i pedagoga oraz arkuszy badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 ww. rozporządzenia.**
- 6. Zapraszać do udziału w posiedzeniach Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka przedstawicieli innych instytucji, w szczególności ośrodka pomocy społecznej, zgodnie z art. 137 ust. 2 ww. ustawy.**
- 7. Dokonując oceny sytuacji dziecka przez Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka uwzględniać wszystkie cele określone w art. 136 ustawy, a następnie po dokonaniu oceny w oparciu o wszystkie dane, przysyłać prawidłowy wniosek do sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ww. ustawy.**
- 8. Niezwłocznie podjąć prawidłową współpracę z rodziną wychowanka oraz pracownikiem socjalnym, tj. inną osobą podejmującą się wspierania działań wychowawczych Placówki, zgodnie z art. 96 ww. ustawy.**
- 9. Zaspokajać niezbędne potrzeby wychowanka, w szczególności emocjonalne i rozwojowe, związane z jego pobytym w Placówce, zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy.**

Potwierdzam zgodność z oryginałem

29.07.2019
data

J. 1900
podpis

Informacje końcowe

Integralną częścią wystąpienia pokontrolnego są wymienione w jego treści załączniki, pozostające w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego, za wyjątkiem zał. 7. Kserokopia postanowienia Sądu z 9 listopada 2018 r., którego kopię otrzymuje również Placówka.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie, jeden pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1330 z późn. zm.), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, kontrolowana Jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych,

Potwierdzam zgodność z oryginałem

20.01.2019
data

podpis

o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 23 strony.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Monika Donko-Cieśliewicz
Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej .....

/podpis Wojewody Wielkopolskiego/

Potwierdzam zgodność z oryginałem

19.07.2009
data

[Podpis]
podpis

Załączniki pozostające w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego:

- zał. 1. Upoważnienie do kontroli z 2 kwietnia 2019 r.
- zał. 2. Oświadczenia kontrolerów z 2 kwietnia 2019 r.
- zał. 3. Kserokopia Statutu Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie.
- zał. 3a. Kserokopia Regulaminu Organizacyjnego Pogotowia Opiekuńczego w Pleszewie.
- zał. 4-4d. Kserokopie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje Dyrektora Placówki.
- zał. 5-5b. Kwalifikacje kadry
- zał. 6-6a. Pisma informujące o sytuacji dziecka „A”.
- zał. 7. Kserokopia postanowienia Sądu z 9 listopada 2018 r.
- zał. 8. Kserokopia postanowienia Sądu z 13 listopada 2018 r.
- zał. 9. Kserokopia skierowania z 14 listopada 2018 r.
- zał. 10. Zapis rozmowy z dzieckiem „A”.
- zał. 11. Kserokopia pisma do Sądu z 19 listopada 2018 r.
- zał. 12. Kserokopia pisma do PCPR w Krotoszynie z 22 lutego 2019 r.
- zał. 13. Kserokopia pisma do Sądu z 15 stycznia 2019 r.
- zał. 14. Protokół rozmowy z wychowawcą z 8 kwietnia 2019 r.
- zał. 15. Protokół rozmowy z pedagogiem z 3 kwietnia 2019 r.
- zał. 16. Protokół rozmowy z psychologiem z 3 kwietnia 2019 r.
- zał. 17. – 17f. Kserokopie kart informacyjnych oraz notatek służbowych dot. leczenia.
- zał. 18. Kserokopia postanowienia Sądu z 19 listopada 2019 r.
- zał. 19. Kserokopia pisma do Sądu z 10 grudnia 2018 r.
- zał. 20. Protokół rozmowy z Dyrektorem Placówki z 8 kwietnia 2019 r.
- zał. 21. Kserokopia notatki służbowej.
- zał. 22. Kserokopia pisma do Sądu z 14 lutego 2019 r.
- zał. 23. Kserokopia Zakresu obowiązków Pani D.O.
- zał. 24. Protokół rozmowy z pracownikiem socjalnym z 3 kwietnia 2019 r.
- zał. 25. Kserokopia Zakresu obowiązków Pani M.P.
- zał. 26. Kserokopia Notatki służbowej z 4 grudnia 2018 r.
- zał. 27. Kserokopia Postanowienia Sądu z 28 lutego 2019 r.
- zał. 27a. Kserokopia Postanowienia Sądu z 15 marca 2019 r.
- zał. 28. Pismo z MGOPS w Krotoszynie z 5 kwietnia 2019 r.
- zał. 29. Skan Informacji przebiegu posiedzenia Zespołu z 16 kwietnia 2019 r.
- zał. 30. Skan Kontraktu wspomagającego współpracę.

Potwierdzam zgodność z oryginałem

19.01.2019
data

podpis

- zał. 31. Skan Pisma do Sądu z 12 kwietnia 2019 r.
- zał. 32. Kserokopia Diagnozy psychofizycznej.
- zał. 32a. Kserokopia Wskazań do pracy z dzieckiem i rodziną dziecka po dokonaniu diagnozy.
- zał. 33. Kserokopia Planu Pomocy Dziecku.
- zał. 34. Kserokopia Karty pobytu dziecka.
- zał. 35. Kserokopia Karty udziału dziecka w zajęciach.
- zał. 35a. Kserokopia Karty udziału dziecka w zajęciach.
- zał. 36. Arkusz obserwacji psychologicznych i pedagogicznych wychowanka.
- zał. 37–37a. Kserokopie Protokołów z posiedzeń Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.
- zał. 38. Kserokopia pisma do PCPR w Krotoszynie z 19 listopada 2018 r.
- zał. 39. Kserokopia pisma do Dyrektora Gabinetu Rzecznika Praw Dziecka z 27 grudnia 2018 r.

Potwierdzam zgodność z oryginałem

29.07.2019
data

podpis

